

31.10.2017

Valtioneuvoston asetus energiatuen myöntämisen yleisistä ehdoista vuosina 2018–2023

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään valtion talousarvion mukaisen energiatuen myöntämisestä, maksamisesta ja käytöstä.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *investointihankkeella* investointia käyttöomaisuuteen;
- 2) *selvityshankkeella* energiakatselmuksia ja -analyysyjä, muita investointeihin liittyviä selvityksiä sekä selvityksiä uuden menetelmän kehittämiseksi, ei kuitenkaan yksittäisten yritysten tavanomaisia liiketoiminnan perustamis-, laajennus-, kannattavuus-, kehitys-, suunnittelu-, markkinointi- ja taustaselvityksiä eikä muita vastaavia selvityksiä.

3 §

Valtionapuviranomainen

Työ- ja elinkeinoministeriö päättää tuen myöntämisestä investointihankkeeseen ja hoitaa muut siihen liittyvät tehtävät, jos sen hyväksyttävät kustannukset ylittävät 5 000 000 euroa taikka se liittyy uuteen teknologiaan ja sen hyväksyttävät kustannukset ylittävät 1 000 000 euroa. Muutoin tuen myöntämisestä päättää ja muut siihen liittyvät tehtävät hoitaa Innovaatorahoituskeskus Tekes.

4 §

Energiatuen soveltuvuus Euroopan unionin sisämarkkinoille

Energiatuen myöntäminen edellyttää, että lisäksi noudatetaan, mitä tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksessa (EU) N:o 651/2014 säädetään tuen myöntämisen edellytyksistä ja ympäristönsuojeluun myönnettävän tuen erityisistä edellytyksistä.

Energiatuen myöntäminen ja maksaminen edellyttää kuitenkin, että Euroopan komissio on hyväksynyt kyseisen yksittäisen tuen sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos tuki ylittää 1 momentissa mainitun asetuksen mukaisen yksittäiselle tuensaajalle myönnettävän kynnysarvon tai tuki ei muutoin kuulu asetuksen soveltamisalaan. Energiatuki voidaan tällöin myöntää ehdollisena ennen komission hyväksyntää.

Lisäksi voidaan soveltaa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annettua komission asetusta (EU) N:o 1407/2013, jos myönnettävä energiaturi täyttää mainitussa asetuksessa säädetyt edellytykset.

5 §

Tuettavat hankkeet

Energiatukea voidaan myöntää sellaisiin investointi- tai selvityshankkeisiin, jotka edistävät:

- 1) uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä;
- 2) energiansäästöä tai energian tuotannon tai käytön tehostamista; taikka
- 3) muutoin energiajärjestelmän muuttumista vähähiiliseksi.

Energiatukea voidaan kuitenkin myöntää ainoastaan:

- 1) uuden laitoksen investointiin, jos kyseessä on 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetusta tavoitteesta;
- 2) sellaisen 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetun hankkeen ylimääräisiin investointikustannuksiin, joita korkeamman energiatehokkuustason saavuttaminen edellyttää;
- 3) päästökauppain (311/2011) soveltamisalaan kuuluvaan toimintaan liittyvään investointihankkeeseen siltä osin kuin hanke sisältää uutta teknologiaa taikka, kun kyseessä on 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta tavoitteesta, myös siltä osin kuin hanke kuuluu energiatehokkuussopimusjärjestelmään ja investoinnin vuoksi päästökaupasta saatava taloudellinen hyöty on vähäinen.

Energiatukea ei voida myöntää korvausinvestointeihin, elleivät hankkeeseen liittyvät 1 momentissa tarkoitetut myönteiset energiavaikutukset ole merkittäviä.

Energiatuen myöntämistä koskevassa harkinnassa etusijalla ovat investointihankkeet, joilla edistetään uutta teknologiaa ja sen kaupallistamista hyödyntämistä. Jos käytettävissä olevan valtuuden puitteissa on mahdollista myöntää tukea myös muille hankkeille, etusijalla ovat tällöin pitkälle valmistellut hankkeet, joilla voidaan kustannustehokkaasti edistää muita 1 momentissa tarkoitettuja myönteisiä energiavaikutuksia.

6 §

Energiatuen myöntämisen yleiset edellytykset

Energiatukea voidaan myöntää, jos:

- 1) hanketta tai hankkeeseen sisältyvää uutta teknologiaa ei toteuttaisi ilman tukea; ja
- 2) ennen tuen myöntämistä koskevaa päätöstä:
 - a) investointihankkeessa ei ole tehty sellaista sitovaa investointipäätöstä, päälaitetilausta tai päätöstä rakentamistyön aloittamisesta tai muuta sitoumusta, jonka jälkeen hankkeen peruuttaminen ei enää ilman merkittävää taloudellista menetystä ole mahdollista;
 - b) selvityshankkeessa ei ole tehty sellaista sitovaa tilausta tai muuta sitoumusta, jonka jälkeen hankkeen peruuttaminen ei enää ilman merkittävää taloudellista menetystä ole mahdollista.

Energiatukea voidaan kuitenkin myöntää investointihankkeeseen sisältyvälle uuden teknologian osuudelle, energiatehokkuustoimenpiteelle tai muutoin rajatusti, jos kyseessä oleva tuella rahoitettava rajattu osuutta hankkeesta ei ole käynnistetty 1 momentin 2 kohdan a alakohdan mukaisesti, vaikka hanke on muutoin käynnistetty.

Energiatuen myöntämisen edellytyksenä on lisäksi, että tuen saaja rahoittaa hankkeesta vähintään 25 prosenttia sellaisella rahoituksella, johon ei liity julkista tukea. Tätä ei kuitenkaan sovelleta kun-

nan tai sen pääosin omistaman yhteisön hankkeeseen siltä osin kuin kyse on kunnan myöntämästä rahoituksesta.

7 §

Energiatuen saaja

Energiatukea voidaan myöntää yrityksille, kunnille ja muille yhteisöille.

Energiatukea ei myönnetä valtionosuutta saaville perustamishankkeille, asunto-osakeyhtiöille, asuinkiinteistöille tai maatiloille taikka niiden yhteyteen toteutettaville hankkeille. Tukea ei myöskään myönnetä virastoille, laitoksille tai muille organisaatiolle, joiden toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta.

Energiatukea ei myönnetä Euroopan unionin valtiontukisääntelyssä tarkoitettulle vaikeuksissa oleville yrityksille.

Jos hankkeen toteuttamiseen osallistuu useampi kuin yksi yritys, kunta tai muu yhteisö, tuki voidaan myöntää ja maksaa yritykselle, kunnalle tai muulle yhteisölle, joka on sitoutunut vastaamaan tuen käytöstä koko hankkeeseen (*koordinaattori*). Jos tuki myönnetään koordinaattorille, sen on tehtävä valtionavustuslain (688/2001) 7 §:n 2 momentissa tarkoitettu sopimus hankkeen toteuttavien tahojen kanssa.

8 §

Energiatuen enimmäismäärä

Hankekohtaisen harkinnan perusteella myönnettävän energiatuen osuus hyväksyttävistä kustannuksista voi investointihankkeessa olla enintään 30 prosenttia ja selvityshankkeessa enintään 40 prosenttia.

Investointihankkeessa energiatukea voidaan korottaa kymmenen prosenttiyksikköä siltä osin kuin hanke sisältää uutta teknologiaa. Selvityshankkeessa energiatukea voidaan korottaa kymmenen prosenttiyksikköä, kun tuki myönnetään kunnalle taikka mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä annetun komission suosituksen (2003/361/EY) mukaiselle pienelle tai keskisuurelle yritykselle.

Koordinaattorille voidaan korvata sille koordinaatiosta aiheutuneet kohtuulliset kustannukset. Koordinaatiosta aiheutuneet korvattavat kustannukset voivat kuitenkin olla enintään kymmenen prosenttia tuettavan hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista.

9 §

Energiatukihakemus

Energiatukihakemus toimitetaan Tekesiin.

Tuen hakijan on esitettävä asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittavat tiedot. Energiatukihakemuksesta ja sen liitteistä tulee ilmetä ainakin seuraavat tiedot:

- 1) hakijan virallinen nimi, osoitetiedot, sähköpostiosoite sekä yritys- ja yhteisötunnus;
- 2) hankkeen ensisijainen 5 §:n 1 momentin mukainen tavoite sekä kuvaus hankkeesta ja sen toteuttamissuunnitelmasta ja -aikataulusta;

- 3) arvio hankkeen energiataloudellisista vaikutuksista, kasvihuonekaasupäästövaikutuksista ja muista merkityksellisistä ympäristövaikutuksista, työllisyysvaikutuksista ja muista vaikutuksista;
- 4) hankkeen eritelty kustannusarvio,
- 5) hankkeen rahoitussuunnitelma;
- 6) vähimmäistukimäärä, jolla hankkeen arvioidaan käynnistyvän, ja tätä koskevat perustelut;
- 7) hankkeen kannattavuuslaskelma ilman tukea ja tuen kanssa;
- 8) selvitys hankkeeseen haetuista ja myönnettyistä muista julkisista tuista mukaan lukien Euroopan unionin myöntämät tuet.

Jos kyseessä on uutta teknologiaa koskevasta investointihankkeesta, tulee hakemuksessa ja sen liitteissä selvittää teknologian uutuusarvo ja riskit sekä siihen liittyvät hyödyntämismahdollisuudet ja siitä aiheutuvat lisäkustannukset vastaavaan tavanomaisen teknologian hankkeeseen verrattuna.

10 §

Investointihankkeessa hyväksyttävät kustannukset

Investointihankkeessa voidaan hyväksyä seuraavat kustannukset:

- 1) koneiden ja laitteiden hankinnasta ja asennuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 2) rakennusten kustannukset;
- 3) rakennusteknisistä töistä, rakennustöiden valvonnasta, jakeluverkonhaltijan sähkön tuotannolta veloittamasta liittymismaksusta ja rakennettavan kaukolämpölaitoksen kaukolämpöverkkoon liittämiseksi tarvittavan runkoputken rakentamisesta aiheutuvat kustannukset;
- 4) välittömästi investointiin liittyvien maa-alueiden hankinnasta aiheutuvat kustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä kymmentä prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista sekä raivaus ja maanrakennusteknisistä töistä aiheutuvat kustannukset;
- 5) valmistelu- ja suunnittelukustannukset siltä osin kuin ne eivät ylitä 20 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista;
- 6) hankkeen toteuttamiseen osallistuneiden henkilöiden palkat työajanseurannan perusteella hankkeeseen käytetyn työajan osalta ja välillisistä työvoimakustannuksista enintään 50 prosenttia hankkeeseen käytetyn työajan palkoista;
- 7) käyttöönotosta ja käyttöönoton edellyttämästä käyttöhenkilökunnan koulutuksesta aiheutuvat kustannukset;
- 8) investoinnin seurannasta aiheutuvat kustannukset enintään vuoden ajalta investoinnin käyttöönotosta, jos se on perusteltua hankkeeseen liittyvien erityispiirteiden vuoksi tai muusta erityisestä syystä.

Jos investointihanke rahoitetaan leasingilla, osamaksulla tai vastaavalla tavalla, menoina voidaan hyväksyä enintään hankinnan ostohintaa vastaavat kustannukset. Menoiksi ei hyväksytä hallinto-, rahoitus-, vakuutus-, korjaus- tai huoltokustannuksia taikka muita vastaavia kustannuksia.

Investointihankkeessa voidaan hyväksyä tuen saajaan etuyhteydessä olevalta taholta tehtyjen hankintojen kustannukset ainoastaan siltä osin kuin tuen saaja osoittaa kustannusten vastaavaan omakustannehintaa. Liiketoimen osapuolet ovat etuyhteydessä toisiinsa, jos toinen pystyy käyttämään toiseen nähden määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa sen taloutta ja liiketoimintaa koskevassa päätöksenteossa taikka kolmannella osapuolella on yksin tai yhdessä lähipiirinsä kanssa määräysvalta liiketoimen molemmissa osapuolissa.

Investointihankkeen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole tuen saajan yleiskustannukset, edustusmenot, korot ja muut rahoituskustannukset, muut kuin 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettut liittymismaksut, valtion maksuperustelakiin ([150/1992](#)) perustuvat maksut, kustannusvaraukset eivätkä tuen

saajan maksamat arvonlisäverot. Kustannukset voidaan kuitenkin hyväksyä arvonlisäveroineen, jos rahoituksen saaja ei ole arvonlisäverovelvollinen. Arvonlisäverolliset kustannukset voidaan myös hyväksyä, jos ne liittyvät arvonlisäverottomaan toimintaan ja maksettava arvonlisävero jää tuen saajan lopulliseksi kustannukseksi.

11 §

Selvityshankkeessa hyväksyttävät kustannukset

Selvityshankkeessa voidaan hyväksyä seuraavat kustannukset:

- 1) hankkeen toteuttamiseen osallistuneiden henkilöiden palkat työajanseurannan perusteella hankkeeseen käytetyn työajan osalta ja välillisistä työvoimakustannuksista enintään 50 prosenttia hankkeeseen käytetyn työajan palkoista;
- 2) hankkeen toteuttamisen kannalta välttämättömien laitteiden ja koneiden vuokrat siltä osin kuin ne eivät ylitä 10 prosenttia hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista;
- 3) matkakustannukset enintään määrään, joka vastaa kulloinkin voimassa olevaa Verohallinnon päätöksen mukaista verovapaata korvausta;
- 4) konsultti- ja asiantuntijapalveluista ja tietohallintopalveluista aiheutuvat kustannukset ja muut vastaavat hankkeen aiheuttamat välittömät kustannukset.

Selvityshankkeen hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole yleiskustannukset, edustusmenot, vapaaehtoiset henkilövakuutukset, korot ja muut rahoituskulut, toimistolaitteiden, autojen ja muiden vastaavien kestokulutushyödykkeiden hankintakustannukset eivätkä tuen saajan maksamat arvonlisäverot. Kustannukset voidaan kuitenkin hyväksyä arvonlisäveroineen sen mukaan kuin säädetään investointihankkeen hyväksyttävien kustannusten osalta 10 §:n 4 momentissa.

12 §

Hakemus energiatuen maksatusta varten

Energiatuki maksetaan hakemuksesta (*maksatushakemus*) jälkikäteen hankkeen edistymisen ja toteutuneiden, maksettujen kustannusten perusteella.

Investointihankkeeseen myönnettyä energiatukea voi hakea maksuun yhdessä tai useammassa erässä. Tuen saajan tulee jokaisen maksatushakemuksen yhteydessä esittää edustajansa lausunto hankkeen edistymisestä sekä projektikirjanpito hankkeen siihen mennessä toteutuneista kustannuksista ja luotettava selvitys kustannusten maksamisesta. Ensimmäisen erän maksuhakemuksessa tai haettaessa tuki maksuun yhdessä erässä tätä koskevassa maksatushakemuksessa tulee lisäksi esittää selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta. Hakemus viimeisen maksuerän maksamiseksi (*lopputilitys*) tulee toimittaa tuen myöntäjälle neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hankkeen tulee tukipäätöksen mukaan olla saatettu päätökseen. Lopputilityksessä tulee tehdä kustannus selvitys koko hankkeen toteutuneista kustannuksista. Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi myöntää jatkoaikaa lopputilityksen toimittamista varten, jos tätä koskeva hakemus toimitetaan ennen määräajan päättymistä.

Tilintarkastuslain (1141/2015) 2 §:ssä tarkoitetun tilintarkastajan tulee antaa lausunto siitä, antaako lopputilitys oikeat ja riittävät tiedot hankkeesta viimeisen maksuerän maksamista varten. Jos tuen saaja on kunta, kuntayhtymä tai seurakunta, lausunnon antaa sen tilintarkastaja. Hankkeissa, joissa maksutositteiden määrä on alle kymmenen, tuen myöntäjä voi hyväksyä vaihtoehtona tilintarkastajan lausunnon, että hakija liittyy tilitykseen kopion ostettujen palveluiden laskusta ja tiliotteen, josta ilmenee, että lasku on maksettu.

Selvityshankkeeseen myönnettyä energiatukea koskeva maksatushakemus tulee toimittaa tuen myöntäjälle neljän kuukauden kuluessa siitä, kun hankkeen tulee tukipäätöksen mukaan olla saatettu päätökseen. Tuen saaja on maksatushakemuksessa velvollinen esittämään projektikirjanpidon hankkeen toteutuneista kustannuksista sekä antamaan loppuraportin hankkeen tuloksista ja niiden hyödyntämismahdollisuuksista. Maksatushakemukseen sovelletaan lisäksi, mitä lopputilityksestä 2 ja 3 momentissa säädetään.

13 §

Energiatuen maksaminen

Investointihankkeeseen myönnetyn energiatuen ensimmäinen maksuerä voidaan maksaa, kun tuen saaja on tehnyt sitovan päälaitetilauksen ja aloittanut rakentamisen sekä kustannuksista vähintään 20 prosenttia on maksettu.

Investointihankkeeseen myönnetyn energiatuen viimeinen maksuerä voidaan maksaa, kun hanke on valmistunut ja tuen kohteena oleva omaisuus on vakuutettu vahingon varalta sekä lopputilitys hyväksytty. Viimeisen maksuerän tulee olla vähintään 20 prosenttia myönnetystä tuesta. Viimeistä maksuerää koskevassa maksatuspäätöksessä vahvistetaan investointituen lopullinen määrä. Jos toteutuneet hyväksyttävät kustannukset jäävät alle tukipäätöksessä mainitun määrän, lopullisen tuen suuruus on tukiprosentin mukainen osuus toteutuneista hyväksyttävistä kustannuksista.

Selvityshankkeeseen myönnetty energiatuki voidaan maksaa, kun hanke on valmistunut ja lopputilitys hyväksytty. Maksatuspäätöksessä vahvistetaan tuen lopullinen määrä. Lopullisen tuen suuruuteen sovelletaan, mitä 2 momentissa säädetään.

Energiatuen maksatus on keskeytettävä, jos tuen saaja ei ole noudattanut eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettua tuen takaisinperintäpäätöstä.

14 §

Omaisuuksien käyttö- ja luovutusrajoitus

Investointituen kohteena ollutta omaisuutta ei ennen viiden vuoden määräajan päättymistä saa luovuttaa toiselle taikka siirtää toisen omistukseen tai hallintaan. Omistusoikeus on kuitenkin mahdollista siirtää määräajaksi rahoitusyhtiölle tai vastaavalle, jos omaisuuden käyttö- ja hallintaoikeus säilyvät tuen saajalla.

Tukipäätöksessä määrätään tarkemmin investointituen kohteena olleen omaisuuden käyttötarkoitus sekä 1 momentissa tarkoitettua määräajan alkamis- ja päättymisajankohta.

Erityisestä syystä tuen myöntäjä voi hakemuksesta poiketa 1 momentissa säädetyistä käyttö- ja luovutusrajoituksista.

15 §

Energiatuen saajan selvitys- ja ilmoitusvelvollisuus

Tuen saajan on toimitettava tuen myöntäjälle selvitys hankkeen 9 §:n 2 momentin 3 kohdassa mainituista vaikutuksista kahden vuoden kuluessa viimeisen tukierän maksamisesta.

Tuen saajan on ilmoitettava tuen myöntäjälle käyttö- tai luovutusrajoituksen noudattamiseen tai omaisuuden käyttöön tukipäätöksessä määrättyyn tarkoitukseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta välittömästi tapahtuman jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluttua. Tuen myöntäjä voi erityisestä syystä tuen saajan hakemuksesta päättää antaa ennakkotiedon siitä, edellyttäväkö olosuhteiden muutos valtionavustuslaissa tarkoitettuihin toimenpiteisiin ryhtymistä. Ennakkotietoa koskevassa hakemuksessa tulee esittää asian arvioimiseksi ja ratkaisemiseksi tarvittava selvitys, ja sitä voi hakea aikaisintaan kolme kuukautta ennen kuin olosuhteiden muutos on tarkoitus toteuttaa.

Jos päästökauppalakia ryhdytään soveltamaan hankkeeseen, tuen saajan on ilmoitettava tuen myöntäjälle asiasta kahden kuukauden kuluessa.

16 §

Energiatuen saajan kirjanpitovelvollisuus

Energiatuen saajan tulee pitää hankkeesta projektikirjanpitoa osana tuen saajan kirjanpitolain (1336/1997) mukaista kirjanpitoa erillisellä kustannuspaikalla tai tilillä taikka muulla tavalla siten, että tuen käytön valvonta on vaikeudetta mahdollista.

Tuen saajan on säilytettävä kaikki tuettavan hankkeen toteuttamiseen liittyvät tositteet ja muu kirjanpitoaineisto kirjanpitolain mukaisesti.

17 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2023.

Tämän asetuksen voimaan tullessa vireillä olevaan energiatukihakemukseen ja ennen tämän asetuksen voimaantuloa myönnettyyn energiatukeen sovelletaan asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Energiatukeen, jonka elinkeino-, ympäristö- ja liikennekeskus on myöntänyt ennen 19 päivänä tammikuuta 2017 annetun asetuksen (34/2017) voimaantuloa, sovelletaan kuitenkin mainitun asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä xx päivänä joulukuuta 2017

Asunto-, energia- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

Hallitusneuvos Anja Liukko